

Zmeny v zdravotníckom vzdelávaní na Slovensku

Mgr. Miroslav Sekula

Upravuje kompetencie ZA na :

- 1) Samostatné
- 2) Samostatné s ordináciou lekára okrem novorodencov
- 3) Samostatné s ordináciou lekára u 18+
- 4) Asistentské sestry, okrem novorodencov (nemôže sám!)
- 5) Asistentské lekárovi, okrem novorodencov (nemôže sám!)

VYHLÁŠKA Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 28/ 2017

„§ 4b Rozsah praxe zdravotníckeho asistenta

➤ **ZA samostatne (bez indikácie lekára)**

- a) uspokojuje biologické potreby súvisiace so zdravím, chorobou alebo umieraním,
- b) pracuje s informačným systémom zdravotníckeho zariadenia,
- d) poučá osobu o základnej starostlivosti súvisiacej s uspokojovaním biologických potrieb,
- f) zabezpečuje hygienu,
- h) vykonáva prvú pomoc
- i) vykonáva starostlivosť o posteľ,
- l) sleduje bilanciu tekutín a zabezpečuje dodržiavanie pitného režimu,
- m) podáva jedlo
- n) stará sa o vyprázdňovanie
- o) obväzuje jednotlivé časti tela,
- p) meria fyziologické funkcie,
- q) vykonáva činnosti na prevenciu vzniku syndrómu z imobility,
- r) vykonáva starostlivosť o kožu
- s) vykonáva ošetrovanie zhojenej kolostómie,
- u) vykonáva nácvik sebaobslužných činností,
- v) aplikuje zábaly a obklady,
- x) stará sa o zavedené permanentné močové katétre

VYHLÁŠKA Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 28/ 2017

„§ 4b Rozsah praxe zdravotníckeho asistenta

➤ **ZA na základe indikácie lekára samostatne osobám (okrem novorodencov)**

- a) odoberá moč a stolicu na vyšetrenie,
- b) zavádza rektálne rúrky a aplikuje klystíry,
- c) aplikuje liečivé kúpele, teplé a studené procedúry,
- d) aplikuje lieky s lokálnym účinkom na kožu, do oka, do ucha, do nosa a do konečníka,
- e) odoberá spútum, odsáva sekréty z horných dýchacích ciest u osoby s nezaistenými dýchacími cestami,
- f) preväzuje a ošetruje rany okrem septickej rany, ktorá vyžaduje ošetrovanie sestry

VYHLÁŠKA Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 28/ 2017

„§ 4b Rozsah praxe zdravotníckeho asistenta

➤ ZA na základe indikácie lekára samostatne osobám nad 18 rokov

- a) odoberá kapilárnu krv okrem odberu krvi na acidobázickú rovnováhu,
- b) podáva inzulín podkožne,
- c) podáva nízkomolekulárny heparín podkožne,
- d) podáva lieky intramuskulárne,
- e) odoberá venóznou krv na vyšetrenie z periférneho cievneho systému,
- f) podáva stravu sondou.

VYHLÁŠKA Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 28/ 2017

„§ 4b Rozsah praxe zdravotníckeho asistenta

➤ **ZA pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti osobám (okrem novorodencov) na základe indikácie lekára spolupracuje so sestrou pri**

- a) činnostiach súvisiacich s prijatím, prepustením, preložením alebo úmrtím,
- b) malých chirurgických výkonoch,
- c) diagnostických a liečebných výkonoch,
- d) starostlivosti o mŕtve telo,
- e) ošetrovaní drénov a drenážnych systémov,
- f) **výteroch z rán** a telových dutín,
- g) zhotovovaní **EKG záznamu**,
- h) príprave a **podávaní liekov do ústnej dutiny**,
- i) príprave a podávaní liekov inhalačne a pri aplikácii **kyslíkovej liečby**,
- j) zavádzaní permanentného močového katétra u ženy,
- k) príprave a podávaní intravenózných liekov,
- l) príprave a podávaní parenterálnej liečby,
- m) odsávaní sekrétov z horných dýchacích ciest u osoby so zaistenými dýchacími cestami.

VYHLÁŠKA Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 28/ 2017

„§ 4b Rozsah praxe zdravotníckeho asistenta

➤ **ZA pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti osobám (okrem novorodencov) na základe indikácie lekára spolupracuje s lekárom pri**

- a) činnostiach podľa odsekov 1 až 4 (asistencia sestry)
- b) fixácii zlomenín dolných končatín a horných končatín,
- c) zavádzaní permanentného močového katétra u muža.

VYHLÁŠKA Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 28/ 2017

„§ 4b Rozsah praxe zdravotníckeho asistenta

➤ **ZA na základe indikácie lekára môže samostatne podávať injekcie, odoberať krv ...**

nemôže samostatne

podávať akúkoľvek tabletku, kyslík, zhotoviť EKG záznam alebo urobiť výter z nosa

Môže však spolupracovať s lekárom bez sestry a aj v ambulanciách (chýba nariadenie o personálnom zabezpečení)

Prechodné ustanovenie - Zdravotnícky asistent, ktorý nemal kompetencie ako súčasť študijného programu, ich môže vykonávať po 40 hodinovom preškolení

- SZŠ SR od 1. marca 2017 v spolupráci s nemocnicami doškoliли stovky zdravotníckych asistentov
- ASZŠ SR spracovala návrhy zmien ŠVP ZA
- SZŠ výrazne zvýšili dôraz na vzdelávanie v oblasti **nových kompetencií**
- Zvýšil sa kredit absolventov i škôl u zmluvných nemocníc
  - Verejnost túto zmenu nezaregistrovala
  - Komora sestier strašila poškodením zdravia pacientov zo strany ZA

- **jún 2017** - pracovné rokovanie členov **Dočasnej komisie k problematike sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov** v budove **Národnej rady Slovenskej republiky**. (inšpirácia - situácia v Českej republike, kde zmeny vo vzdelávaní sestier už prešli legislatívnym procesom) - p. **Š. Zelník** - Predseda poslaneckého výboru pre zdravotníctvo
- leto – kríza vládnej koalície
- Minister školstva v auguste podal demisiu
- Celoslovenská konferencia Slovenskej komory sestier a pôrodných asistentiek (potrebujeme praktickú sestru? - september)

- Zasadnutie odvetvovej tripartity (október 2017)
- Rokovanie zástupcov MŠ SR na MZ SR – model 5,5 ročné vzdelávanie sestier (18. október 2017 – návrh odoslaný EK)
- Ministerská sestra rezignovala na funkciu (december 2018)
- Zasadnutie odvetvovej tripartity (február 2018) – ohlásená **novela vládneho nariadenie o personálnom zabezpečení zdravotníckych zariadení – ZA/SAN**
- Počty zdravotníckeho personálu naďalej klesajú – ohrozené fungovanie špičkových pracovísk
- Záujem o štúdium v odbore ZA na SZŠ je alarmujúco nízky, navyše je zriaďovateľom redukovaný počet miest na prijatie

ASZŠ SR	Počet záujemcov o štúdium v odbore zdravotnícky asistent - denná forma - 12.4. 2018	jazyk	plán	prihlásení	chýba
1	Stredná zdravotn. škola Strečnianska 20, 850 07 Bratislava	S	60	25	35
2	Str. zdravot. škola Dunajská Streda	M	25	34	
		S	20	6	14
3	Str. zdravot. škola Lichardova 1, 909 01 Skalica	S	30	25	5
4	Stredná zdravot.škola Daxnerova 6, 917 92 Trnava	S	60	48	12
5	Stredná zdravot.škola Školská 230, 017 01 Považská Bystrica	S	60	41	19
6	Stredná zdravot.škola Veľkomoravská 14, 911 34 Trenčín	S	28	30	
7	Stredná zdravot. Škola Farská 23, 950 50 Nitra	S	62	59	
8	Stredná zdravot. škola, Pod kalváriou 1, 940 01 Nové Zámky	M	31	9	22
		S	31	34	
9	Stredná zdravot. škola 17. novembra 1056, 955 01 Topoľčany	S	62	37	25
10	Stredná zdrav. škola Horná 137, 022 01 Čadca	S	30	27	3
11	Stredná zdrav. škola M. Hattalu 2149, 026 01 Dolný Kubín	S	48	59	
12	Stredná zdrav. škola Vrbická 632, 031 01 Liptovský Mikuláš	S	21	26	

13	SZŠ M.T.Schererovej Dončova 7, 034 01 Ružomberok	S	40	38	2
14	Stredná zdravot. škola Hlboká cesta 23, 010 01 Žilina	S	66	105	
15	Stredná zdravot. škola J.G.Tajovského 24, 974 29 Banská Bystrica	S	30	45	
16	Stredná zdravot. škola Lúčna 2, 984 17 Lučenec	S	60	57	3
17	Stredná zdravot. škola J. Kozáčka 4, 960 01 Zvolen	S	60	23	37
18	Stredná zdravot. škola Lipová 32, 066 83 Humenné	S	60	55	5
19	Stredná zdravot. škola Kláštorská 24A, 054 01 Levoča	S	31	32	
20	Stredná zdravot. škola Levočská 5, 058 50 Poprad	S	62	74	
21	Stredná zdravot. škola Kmeťovo stromoradie 1, 080 01 Prešov	S	62	40	22
22	Stredná zdravot. škola Sládkovičova 36, 080 24 Prešov	S	93	96	
23	SZŠ milosrd. Samaritána Sovietskych hrdinov 80, 089 01 Svidník	S	31	16	15
24	SZŠ sv. Alžbety Mäsiarska 25, 040 01 Košice-Staré Mesto	S	30	29	1
25	Stredná zdravot.škola Kukučínova 40, 041 37 Košice-Juh	S	44	61	
26	Stredná zdravot.škola Masarykova 27, 071 01 Michalovce	S	44	54	
27	Stredná zdravot.škola Námestie 1. mája č. 1, 048 01 Rožňava	M	18	18	
		S	18	30	
			1317		220

Praktická sestra – 4ročné maturitné štúdium na SZŠ od septembra 2018

Praktická sestra môže vykonávať bez odborného dohľadu na základe indikácie lekára alebo zubného lekára jednoduché výkony pri poskytovaní zdravotní péče; zejména môže

- a) podávať liečivé prípravky s výjimkou radiofarmak; liečivé prípravky nemôže podávať formou nitrožilní injekce, infuzí nebo aplikací do epidurálních katetrů a dále u dětí do 3 let věku formou intramuskulární injekce,
- b) provádět odsávání sekretů z horních cest dýchacích u pacientů při vědomí starších 10 let a zajišťovat jejich průchodnost,
- c) zavádět a udržovat inhalační a kyslíkovou terapii,
- d) odebírat kapilární a žilní krev a jiný biologický materiál,
- e) provádět vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve,
- f) provádět ošetření nekomplikovaných chronických ran, ošetřovat stomie

Návrh foriem vzdelávania ošetrovateľského personálu na Slovensku

STUPNE VZDELANIA

Neregulované ošetrovateľské povolania vzdelávané na SZŠ

1. Stupeň – sanitár

a) denné štúdium - 3- ročný učebný odbor pre absolventa ZŠ

b) externé štúdium - 1- ročný učebný odbor pre absolventa SŠ s výučným listom

2. Stupeň – **PS - praktická sestra** – (*namiesto ZA - zdravotníckeho asistenta*)

a) denné štúdium - 4-ročný maturitný študijný odbor pre absolventov základnej školy

b) externé štúdium - 2-ročné pomaturitné štúdium pre absolventov akéhokolvek typu strednej školy

Regulované ošetrovateľské povolania

3. Stupeň – sestra:

- a) DVS - Diplomovaná všeobecná sestra - vyššie odborné štúdium na SZŠ – **2-ročné kombinované štúdium pre absolventov SZŠ odbor ZA/ PS** zamestnaných v povolaní ZA/ PS u poskytovateľa ústavnej zdravotnej starostlivosti (*splňajúce podmienku EK - 4600 hodín odborného vzdelávania - dnes 3-ročné denné pomaturitné štúdium pre absolventov akéhokoľvek typu strednej školy s maturitou*)
- a) Bc. - Vysokoškolské štúdium 1. stupňa pre absolventov akéhokoľvek typu strednej školy s maturitou
- b) Mgr. - Vysokoškolské štúdium 2. stupňa pre Bc.
- c) PhD. - Vysokoškolské štúdium 3. stupňa pre Mgr.